

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2015. április hó 01. napján megtartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt **a vádlott** ellen indított büntetőügyben a **Szegedi Törvényszék** 2014. április 08. napján kihirdetett **2.B.1169/2013/25.** számú ítélet megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott lopás vétségeként értékelt cselekményét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés **bf) pontja** szerint **m i n ő s í t i.**

A Hódmezővásárhelyi Járásbíróságon Bjk.**89/2013/1.** tétel alatt kezelt 1 pár bakancs elkobzását mellőzi, annak lefoglalását megszünteti és a vádlottnak kiadni rendeli.

A vádlott által 2013. július 15. napjától 2015. április 01. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt számítja be a kiszabott szabadságvesztésbe.

A vádlott az elsőfokú eljárásban felmerült helyesen 431.876,- (Négyszázharmincegyezer-nyolcszázhetvenhat) forint bűnügyi költséget köteles megfizetni az államnak.

A fogvatartás helyének feltüntetését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült 100.000,- (Egyszázezer) forint bűnügyi költség megfizetésére az államnak a Szegedi Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívása szerint.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

Az elsőfokú bíróság a vádlottat emberölés büntette (Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c), j) pont), lopás vétsége (Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bg) pont), 2 rb folytatólagosan elkövetett testi sértés büntette (Btk. 164. § (1), (3) bekezdés) miatt - halmazati büntetésül - életfogytig tartó fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztésből legkorábban 25 év után bocsátható feltételes szabadságra.

Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámításáról, valamint a bűnjelekről. Kötelezte a vádlottat kártérítés, és ezután illeték, valamint az elsőfokú

eljárásban felmerült 409.105,- forint bünygyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben ellenérdekű fellebbezések bejelentésére került sor:

Fellebbezett az ügyész a vádlott terhére az élet elleni bűncselekmény előre kitervelten és különös kegyetlenséggel elkövetettkénti minősítése, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának hosszabb tartamban való megállapítása végett.

Fellebbezett a vádlott és a védő az indokolás iratellenes volta miatt, enyhítés végett, a vádlott a cselekmény minősítése miatt is.

A fellebbviteli főügyészség az ügyészi fellebbezést azzal a módosítással tartotta fenn, hogy az előre kiterveltség megállapítására vonatkozó részében azt mellőzte. A tényállás és a bűnösségi körülmények kiegészítése és helyesbítése mellett indítványozta, hogy az ítéletábla az első fokú ítéletet változtassa meg, az élet elleni cselekményt minősítse különös kegyetlenséggel elkövetettnek is, valamint a lopás vétségét a Btk. 370. § (2) bekezdés bf) pontja szerint minősítse. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját hosszabb tartamban állapítsa meg, a bakancs eldobását mellőzze, azt a vádlottnak rendelje kiadni a lefoglalás megszüntetése mellett. Egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta azzal, hogy a fogvatartás helyét mellőzze a másodfokú bíróság.

A védő a fellebbezési nyilvános ülésen a cselekmény minősítését illetően elsődlegesen a vádlott cselekményét erős felindulásban elkövetett emberölés büntettként, másodlagosan emberölés alapesetként indítványozta minősíteni. Erre figyelemmel a büntetés lényeges enyhítését kérte.

Az ítéletábla a fellebbezéseket nem ítélte alaposnak, az ügyész bűnjellel kapcsolatos indítványát, valamint a fogvatartás helyének mellőzésére irányuló indítványát osztotta.

* * *

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le. A védő bizonyítási indítványát megalapozottan utasította el, további bizonyítás a másodfokú bíróság álláspontja szerint is szükségtelen.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével döntően megalapozott tényállást állapított meg. Azt az iratok egybehangzó adatai alapján - figyelemmel a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjára - az ítéletábla az alábbiak szerint kiegészítette, illetőleg helyesbítette:

A tényállás 1. pontját kiegészíti azzal, hogy az 1. sz. sértett a bántalmazás során kezét maga elé emelve védekezett, mellyel összefüggésben a kezén szenvedett el tipikusan védekezési sérüléseket.

E cselekmény miatt a vádlottat 2013. január 8. napján hallgatták ki gyanúsítottként.

A tényállás 2. pontjában írt cselekmény miatt a vádlottat 2013. január 30. napján hallgatták ki gyanúsítottként.

A tényállás 3. pontjában írt cselekménnyel összefüggésben a vádlottat 2013. május 11. napján hallgatták ki gyanúsítottként. A 3. tényállási pont 7. bekezdését akként helyesbíti, hogy a 2. sz. sértett az állcsúcs repesztett sérülését szenvedte el.

A tényállás 4. pontjába utalja az első fokú ítélet 17. oldal 4. bekezdésének 3. és 4. mondatát a szűrésok számára, erejére, helyére vonatkozó megállapításokkal.

Egyebekben az első fokú ítélet tényállása hiánytalan, azt a fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel az ítélet tábla határozatának alapjául elfogadta.

* * *

Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok mérlegelésével állapította meg. Ennek során a bizonyítékok mérlegelésével állapította meg azt is, hogy a tényállás 4. pontjában írt cselekményt a vádlott az alvó sértett sérelmére kezdte meg. A védő által hivatkozott tanúvallomásokon túl (az 1. sz. sértett, **(tanú neve)** tanúvallomása) ezt a megállapítást az elsőfokú bíróság a szakértői véleményre is alapította.

Annak megítélése, hogy erős felindulásban történt-e az elkövetés, vagy hogy a sértett a támadás megkezdésekor aludt vagy sem, bírói kompetenciába tartozik, az nem szakértői feladat. Ugyanakkor ennek megállapítása során a szakértői ténymegállapításokat a bíróság figyelembe veheti. A szakértő arra vonatkozóan, hogy a sértettnek e cselekmény kapcsán milyen jellegű védekezési sérülései keletkeztek, előadta, hogy abban az esetben ha a sértett a cselekmény kezdetekor ébren lett volna, tipikusan a kézfején kellett volna, hogy sérülések keletkezzenek, hiszen kézzel, illetőleg késsel történő támadást tipikusan kézzel igyekeznek elhárítani a sértettek. Ilyen jellegű sérülések a sértetten nem voltak. Ez a körülmény a tanúvallomások mellett adott alapot az elsőfokú bíróságnak arra a következtetésre, hogy a sértett a támadás kezdetekor aludt, még pedig befelé fordulva feküdt, és ilyen testhelyzetben érték őt az első szűrésok, amire felébredt, a testhelyzetén is változtatott, és ezt követően keletkeztek rajta védekezési jellegű sérülések is.

Mindezekre figyelemmel nem helytálló a védő azon érvelése, mely szerint kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a sértett aludt az őt ért támadás megkezdésekor.

Az elsőfokú bíróság a vádlottnak a jogos védelemre vonatkozó, illetőleg a tényállás 4. pontja kapcsán, az erős felindulásban történt elkövetésre vonatkozó védekezését megalapozottan vetette el a bizonyítékok mérlegelése alapján. E körben kifejtett álláspontját a másodfokú bíróság mindenben osztotta. Nyilvánvaló, hogy jogos védelmi helyzetről nem lehet akkor szó, ha a sértett a cselekmény megkezdésekor alszik. Ugyanezen okra figyelemmel vetette el az elsőfokú bíróság, hogy olyan méltányolható ok merült volna fel a cselekmény elkövetésekor, amely az erős felindulásban elkövetett emberölést megalapozná. Nem merült fel adat arra vonatkozóan sem, hogy azt a vádlott az öléshez szükségképpen megállapítható indulatot meghaladó, olyan feldúlt állapotban valósította volna meg, mely tudata elhomályosulásához, belső egyensúlya megbomlásához vezetett volna.

A megalapozott tényállásból tehát az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és cselekményeit döntően a törvénynek megfelelően minősítette.

A lopás vétségeként értékelt cselekményt kapcsán az elsőfokú bíróság maga is azt állapította meg, hogy a vádlott kerítésen átmászva, bekerített helyre bemenve követte el a cselekményt. Ehhez képest tévesen jelölte meg a cselekmény minősítése során a (2) bekezdés bg) pontját, az helyesen bf) pont. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság a vádlott lopás vétségeként értékelt cselekményét a Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bf) pontja szerint minősítette.

A testi sértés cselekmények vonatkozásában helyesen minősítette a törvényszék azokat sértettenként folytatólagosan elkövetettnek, melybe a kísérlet beleolvadt, és egységesen befejezett a cselekmény.

E körben nem osztotta az ítéltábla a védőnek azt a jogi álláspontját, hogy önmagában az acélbetétes bakancs viselése nem alapozza meg a cselekmény tényleges gyógytartamán túli eredményre vonatkozó eshetőleges szándékát a vádlottnak. Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy egy acélbetétes bakancssal a mellkas, felsőtest rugdosása, illetőleg ezen túl ököllel történő ütlegetés megalapozza a súlyosabb sérülés bekövetkezésének lehetőségébe történő belenyugvást. Az elsőfokú bíróság e körben kifejtett jogi álláspontja helyes.

Az emberölés büntettének minősítését illetően az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a vádlottat a sértett által ellene tett feljelentés miatti bosszú motiválta e cselekmény során, ami a következetes bírói gyakorlat szerint megalapozza az aljas indokból elkövetést.

A vádlott maga vallotta, hogy aznap kapta meg az idézőt, illetőleg a vádiratot az általa korábban a sértettek sérelmére elkövetett cselekmények miatt, amelyben az ügyész vele szemben börtönbüntetés kiszabását indítványozta. Emiatt érzett haragot a 2. sz. sértettel szemben, és még ugyanezen a napon valósította meg sérelmére a cselekményt olyan körülmények között, hogy közvetlenül a cselekményt megelőzően közöttük vita nem volt, a sértett aludt. Mindezek az aljas indokból elkövetést egyértelműen megalapozzák.

A védekezésre képtelen személy sérelmére történő elkövetést illetően azt, hogy a sértett a cselekmény kezdetekor aludt, az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése alapján állapította meg, a bizonyítékok mérlegelése az elsőfokú bíróság feladata. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok ekkénti értékelésének indokát is adta. Megalapozott tényállás mellett pedig a cselekmény ekkénti minősítésének megállapítása indokolt és helyes.

Helyesen foglalt állást akkor is az elsőfokú bíróság, amikor a cselekményt nem minősítette előre kitervelten elkövetettnek.

A különös kegyetlenséggel elkövetettséget illetően a másodfokú bíróság a törvényszék álláspontjával értett egyet.

Nem vitás, hogy a különös kegyetlenségnek van objektív és szubjektív oldala, és az hogy a sértett nem szenvedett sokat, illetőleg nem kellett nagy fájdalmat hosszan elviselnie, még nem jelenti azt, hogy ne lehetne a fenti minősítő körülményt megállapítani.

A minősítő körülmény megállapításának objektív feltétele, hogy az elkövető gátlástalanul, emberi mivoltából kivetkőzve kövesse el a cselekményt, és az elkövetéskor a tudata átfogja ezt az elkövetési módot.

Az emberélet kioltása önmagában is egy kegyetlen magatartás. A minősítés során tehát azt kell vizsgálni, hogy egy ezt meghaladó kegyetlenségre vonatkozó ismérv vagy ismérvek megállapítására van-e lehetőség.

A jelen ügyben a vádlott öt közepes-nagy erejű, és egy kis-közepes erejű szúrása - melyek közül egy volt halálos, öt életveszélyt okozó - nem tekinthető az átlagosat lényegesen meghaladó mértékű embertelen bántalmazásnak. A sértett többi sérülése védekezésből fakadó sérülés volt.

Az ügyész által hivatkozott eseti döntés - BH 2007. évi 34. számú jogeset - alapjául szolgáló ügyben az elkövető a sértettet tizenhárom esetben, többségében nagy erővel szúrta meg, és több szúrása a már menekülő sértett hátát érte.

A 2002. évi 343. számú jogeset azt fejt ki, hogy a 12 centiméter pengehosszúságú késsel hat esetben határozottan nagy erővel a sértett mellkasába szúrás - melyből öt szúrása a mellkasba, illetőleg hasüregbe hatolt, és mind az öt szúrás halálos volt - az élet kioltásához szükséges kegyetlenséget nem haladta meg oly mértékben, hogy e minősítő körülményt megalapozná.

Az ítéletábra álláspontja az, hogy a vádlott által leadott öt közepes-nagy erejű, illetőleg egy kis-közepes erejű szúrás az egyenes szándékkal elkövetett emberöléshez szükségszerűen társuló kegyetlenség, de azt meghaladó, a különös kegyetlenséget megalapozó gátlástalan, brutális elkövetési mód nem állapítható meg. Így e körben az elsőfokú bírósággal egyetértve, a vádlott terhére ezt a minősítő körülményt az ítéletábra nem állapította meg.

Ebből következően az elsőfokú bíróság a vádlott élet elleni cselekményét a törvénynek megfelelően minősítette.

A törvényszék által értékelt bűnösségi körülményeket illetően mellőzi a másodfokú bíróság a súlyosító körülmények közül a vagyon elleni bűncselekmények elszaporodottságát, mert csak a dolog elleni erőszakkal elkövetett vagyon elleni bűncselekmények elszaporodottsága tekinthető ennek.

További súlyosító körülményként értékelte azonban a testi épség elleni bűncselekmények folytatólágosságát, valamint a többszörös halmazatot.

Kisebb súllyal értékelte enyhítő körülményként, hogy a folytatólágos cselekmény egy rész-cselekménye kísérleti szakban maradt. További enyhítő körülmény, hogy az első fokú ítélet kihirdetése óta újabb egy év eltelt.

A másodfokú bíróság mellőzte az első fokú ítélet 24. oldal 3-6. bekezdésében írtakat, mert a Btk. 81. § (4) bekezdését 2013. július 1-jei, visszaható hatállyal az Alkotmánybíróság 23/2014. (VII. 15.) számú határozatával megsemmisítette, ami azt jelenti, hogy jelen ügyben nem kötelező a törvény erejénél fogva életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása.

Ugyanakkor a vádlott élet elleni cselekményét a törvény tíz évtől húsz évig, illetőleg életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A kétszeresen is súlyosabban minősülő emberölés büntetett elkövető vádlott esetében, aki ezt meghaladóan ugyanezen sértett, valamint saját édesanyja sérelmére folytatólágosan testi sértés büntetettét is megvalósított, és aki jelen cselekményei egy részét büntetőeljárás hatálya alatt követte el, a másodfokú bíróság álláspontja szerint határozott tartamú szabadságvesztés nem szolgálná kellőképpen a büntetési célokat. Ezért az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása szükséges és indokolt.

Nem osztotta ugyanakkor az ügyésznek a feltételes szabadság időpontjának súlyosítására vonatkozó álláspontját. A vádlott a tényállás 2., 3. és 4. pontjában írt cselekmények után önfeljelentéssel élt, a 2. és 3. alatti cselekményeit megbánta. Ezért a törvényi minimumban meghatározott 25 év arányos, annak hosszabb tartamban történő megállapítása az ítéletábra álláspontja szerint nem indokolt.

Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott bakancsát elkövetés eszközének tekintette és elkobozta. Ezért ezt a rendelkezést az ítéletábra mellőzte, a bakancs lefoglalását a Be. 155. § (1) bekezdése alapján megszüntette és a vádlottnak kiadni rendelte a Be. 155. § (2) bekezdése alapján, egyben a bűnjel nyilvántartási számát is helyesbítette.

A törvényszék az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításának végső időpontját nem dátumszerűen jelölte meg, ezért azt a másodfokú bíróság akként helyesbítette, hogy a 2013. július 15. napjától a 2015. április 1. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt számította be a kiszabott szabadságvesztésbe.

A fogvatartás helyét szükségtelenül tüntette fel a vádlott személyi adatai között az elsőfokú bíróság, mert az nem tartozik a Be. 258. § (2) bekezdés b) pontja, és a Be. 117. § (1) bekezdésében meghatározott adatok közé, ezért azt a másodfokú bíróság mellőzte.

Észlelte az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság az ügyészi szakban felmerült szakértői díjról és kirendelt védői díjról nem rendelkezett, ezért megállapította, hogy a vádlott az elsőfokú eljárásban felmerült - helyesen - 431.876,- forintot köteles megfizetni az államnak.

A kifejtettekből következik, hogy az ítéletábra a fellebbezéseket nem ítélte alaposnak, de az első fokú ítéletet hivatalból is felülbírálv, azt a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban a kirendelt védő díjával 100.000,- forint bünygyi költség merült fel, melynek megfizetésére a Be. 381. § (1) bekezdés és a 338. § (1) bekezdése alapján kötelezte a vádlottat.

Szeged, 2015. április 1.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke

Sefta Márta dr. sk.. Cserhádi Ágota sk.
a tanács tagja, előadó a tanács tagja

A Szegedi Ítéletábra Bf.I.463/2014/14. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék 2.B.1169/2013/25. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős és végrehajtható.

Szeged, 2015. április 1.

Gyurisné dr. Komlóssy Éva sk.
a tanács elnöke